

FULLS/27

del Museu Arxiu de Santa Maria
Mataró, gener 1987

TAULA

● EDITORIAL	1
● ACTUALITAT	3
● ESTUDIS	
L'ANÀLISI DEL CREIXEMENT URBÀ A MATARÓ (1500-1900). <i>Albert Garcia i Espuche.</i> <i>Manuel Guàrdia i Bassols.</i>	5
NOTARIES I NOTARIS A MATARÓ (segles XI-XV). ANTECEDENTS I GÈNESI D'UNA INSTITUCIÓ. <i>Carles Marfà i Riera.</i>	9
L'ESCRIVANIA DE MATARÓ, UNA DILATADA PERVIVÈNCIA FEUDAL. <i>Joan Giménez i Blasco.</i>	24
UN ESTUDI DELS NOMS I COGNOMS MEDIJEVALS AL MARESME. (segles XII-XIV). <i>Coral Cuadrada i Majó.</i>	33
LA GENT DEL MAR. UN POEMA MORT SOTA LES XARXES. <i>Jaume Lladó i Font.</i>	45
● RECURSOS	
NOTÍCIA DE PUBLICACIONS RECENTS. <i>Josep Ramis i Nieto.</i>	53

Dibuix portada:

Mataró, segle XVIII. Primer plànol conegut de la ciutat. Reproducció a partir d'una còpia fotogràfica sense documentar, existent a l'Arxiu històric del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya.

Edita: **MUSEU ARXIU DE SANTA MARIA**
Centre d'Estudis Locals de Mataró.
Beata Maria, 3
Tel. 790 15 28 (Parròquia de Santa Maria)
08301 MATARÓ.

Composició i impressió:
Copisteria Castellà - c/Pujol, 39 - 08301 Mataró.

Dipòsit Legal: B-15.257-1978 ISSN 0212-9248

L'Equip del Museu Arxiu de Santa Maria no es responsabilitza necessàriament de l'opinió que expressen els articles signats.

Amb la col·laboració del
SERVEI D'ARXIVS DEL
DEPARTAMENT DE CULTURA
DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA
i del
PATRONAT MUNICIPAL DE CULTURA
DE MATARÓ.

EDITORIAL

SIGUEM SERIOSOS

Coincidint amb la concessió de l'Olimpíada del 1992 a la ciutat de Barcelona s'ha parlat de commemorar aquell mateix any el cinquè centenari de la *Unidad de España*, a més de celebrar també els cinc-cents anys del Descobriment d'Amèrica.

Pensàvem que, qüestions com la *unidad de España* havien quedat tancades amb les aportacions historiogràfiques dels més prestigiosos investigadors de l'Estat. Es veu que no i, prescindint dels estudis dels historiadors de més renom, es vol mantenir la fal·làcia de la *unidad*, acceptant, com a realitat de dret i de fet, la unió de les Corones de Castella i d'Aragó pel matrimoni dels Reis Catòlics i que, amb la caiguda de Granada, aviat farà cinc-cents anys (i tot allò de *Boabdil, no llores como una mujer lo que no has sabido defender como un hombre...*), neix Espanya.

Pensàvem, també, que no calia insistir en la manca de fonament científic d'aquesta argumentació. Cal fer-ho, però. La unió entre les corones de Castella i d'Aragó en el regnat dels Reis Catòlics, va ésser un enllaç purament dinàstic, i no suposà la tan mítica *unidad nacional española*. El 1972, Joan Reglà escrivia: *Hoy parece claro para todos que el concepto actual de España se configura en la primera mitad del siglo XVIII, en paralelismo con el régimen de la "Nueva Planta" (que ponía en marcha la centralización) y los Tratados de Utrecht y Rastadt, que ratificaban la decadencia española en el plano internacional.* Antonio Domínguez Ortiz, un dels més importants historiadors de l'Estat, subratllava, en aquesta mateixa línia, la tardana aparició del concepte actual d'Espanya: *España era un término oculto, de raigambre clásica, divulgado por el Renacimiento, sobre todo por el medio de la historiografía e ignorado casi por completo por la*

terminología oficial. Antes del siglo XVIII, España era una expresión geográfica sin contenido político; designaba la península entera (recordamos que, en el siglo XVI, Camoens puntualizará: "castellanos y portugueses, porque españoles lo somos todos") ... todavía en 1708 un autor, Tomás de Puga, dividía a España en Castilla, Aragón y Portugal... La pérdida de los dominios europeos extrapeninsulares (por el Tratado de Utrecht) puede decirse que creó a España como entidad política definida; desde entonces, aún sin abandonar la ostentosa titulación tradicional, hubo un rey en España... España en el siglo XVIII sale del estado de nebulosa y toma contornos sólidos y tangibles.

Espanya no naixerà fins al segle XVIII, i amb arguments de tanta contundència com el *derecho de conquista* al que s'acullirà Felip Vè per a subjugar el Principat de Catalunya i abolir les seves institucions.

Ricardo García Cárcel, autor d'una recent *Historia de Cataluña. Siglos XVI-XVII*, obra de la que hem transcrit les dues cites precedents, ha escrit *la añoranza nostálgica sólo puede empezar donde acaba la historia, el narcisismo sólo es válido como legítima autosatisfacción al margen de la historia*".

Que serveixin aquests mots com a cloenda. Siguem seriosos amb la història.

A efectes d'ordre intern, a partir del present número l'edició dels FULLS serà amb data gener, abril i juliol de cada any.